

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS  
CENTRO KOMITETUI

P a ž y m a

[[ apie respublikos aukštųjų ir spec.vidurinių mokyklų darbą įgyvendinant LKP CK V plenumo nutarimus ateistinio darbo srityje

LKP CK V plenumas yra svarbi gairė ateistinio auklėjimo darbe respublikos aukštosiose ir specialiosiose vidurinėse mokyklose. Įgyvendinant plenumo nutarimus, pagrindinis dėmesys buvo sukoncentruotas į tai, kad būtų įveiktos religinės atgyvenos studentų sąmonėje ir buityje, aukštosios ir specialiosios vidurinės mokyklos išleistų daugiau reikiamai paruoštų ateizmo propagandistų.

Sustiprėjo "Mokslinio ateizmo pagrindų" kurso poveikis ugdant komunistinį studentų sąmoningumą. Ypač teigiamai atsiliepia konkrečių užduočių teikimas studentams. Iš jų paminėtinos: reikalavimas savarankiškai paruošti ir perskaityti paskaitas, dalyvauti sociologiniuose tyrimuose ir kt. "Mokslinio ateizmo pagrindų" dėstytojai daugiau domisi šiuolaikine dvasininkų veikla ir metodais respublikoje. Visa tai teigiamai atsiliepia keičiant šio kurso lygį ir dėstymo efektyvumą.

Atkreiptas žymiai didesnis dėmesys į materialistinės pasaulėžiūros ugdymą dėstant gamtos mokslus. Pvz., 1963 m. rugsėjo mėn. Vilniaus Valstybinio V. Kapsuko v. universiteto taryba apvarstė klausimą "Komunistinis Fizikos ir matematikos fakulteto studentų auklėjimas mokymo procese", š. m. vasario mėn. Kauno

Politechnikos institute įvyko teorinė dėstytojų konferencija tema: "Komunistinės pasaulėžiūros formavimas dėstant gamtos mokslus". Svarbius darbo momentus palietė š.m. sausio mėn. Kauno medicinos institute įvykusi teorinė dėstytojų konferencija dėstymo metodikos klausimais. Šiaulių K.Preikšo v.pedagoginio instituto patyrimas šioje srityje apibendrintas atskiru straipsniu rinkinyje "Kovoje už naują žmogų". Ateistinio moksleivių auklėjimo mokymo procese pagerinimo klausimai š.m. rudens semestre apsvarstyti Kauno St. Žuko v.taikomosios dailės technikumui, Kapsuko O.Sukackienės v.pedagoginės mokyklos, Kauno ekonominio ir Telšių taikomosios dailės technikumų pedagogų tarybų posėdžiuose.

Daugiau dėmesio atkreipta į darbą akademinėse grupėse. Teigiamas patyrimas šioje srityje sukauptas Kauno medicinos ir Šiaulių K.Preikšo v.pedagoginiame institutuose. Didelį studentų susidomėjimą sukėlė Lietuvos Veterinarijos akademijoje pravesta diskusija apie tai, kaip suderinti meilę ir pagarbą tėvams su jų religinėmis pažiūromis. Kūrybiškiau materialistinės pasaulėžiūros formavimui panaudojamos politinformacijos Kauno Politechnikos, Lietuvos TSR Valstybiniame meno institut ir kt.

Kai kurie poslinkiai įvyko moksliniame-tiriamajame darbe ateizmo srityje. Iki šiol apgintos 7 kandidatinės disertacijos, nagrinėjančios aktualius ateizmo, teorijos, istorijos ir praktikos klausimus. Šiuo metu baigiama ruošti dar viena disertacija. Paruošta ir išleista straipsnių rinkiniai "Religijos ir ateizmo klausimai", "Apie gamtą, žmogų ir dvasią".

Svarbų metodinį darbą atlieka kai kurie specialieji

vidurinių mokyklų dėstytojai, ruošdami pranešimus ateistinio auklėjimo klausimais spec. vidurinių mokyklų dėstytojų pedagoginiams skaitymams.

Ateistinio darbo analizė leidžia daryti išvadą, kad daugeliu atvejų ten, kur ateistiniais klausimais domisi dėstytojai, juos paseka ir studentai. Pažymėtina šiuo požiūriu yra tai, kad vis daugiau SMD ateistinių būrelių narių darbų yra aktualūs savo tematika ir reikšmingi turiniu.

Tačiau dar daugelyje ateistinio studentų ir moksleivių auklėjimo grandžių yra rimtų trūkumų.

Analizuojant mokymo proceso panaudojimo materialistinei pasaulėžiūrai formuoti klausimus, dažnai pagrindinis dėmesys nukreipiamas į vadinamųjų ateistinių momentų išryškini- mą ir į socialinių-politinių pažiūrų formavimą. Visa tai, be abejo, svarbu, tačiau to nepakanka. Antra vertus, toks klausimų kėlimas neretai veda į paviršutiniškumą ir schematizmą. Mūsų nuomone, mokymo proceso panaudojimo materialistinei pasaulėžiūrai formuoti klausimą būtina kelti žymiai plačiau. Reikia akcentuoti ne tiek atskirų momentų išryškini- mą, bet tai, kad visas mokymo procesas ugdytų mokslinį galvojimo būdą, teisingą visuomeninių ir asmeninių reiškinių supratimą, t.y., kad būsi- mieji mokslo ir technikos specialistai naujos visuomenės idė- ją įsisavintų "per savo mokslo davinius" (V.I. Leninas).

Rimtų trūkumų yra "Mokslinio ateizmo pagrindų" kurso dė- styme, kurie atsispindi ir straipsnių rinkinyje "Religijos ir ateizmo klausimai". Šis kursas daugelyje atvejų šiuo metu yra skaitomas ne kaip filosofinė, bet kaip istorinė disciplina. Daug dar neatsakingumo pateikiant atskirus faktus, per mažas

dėmesys skiriamas religijos kaip tam tikros pažiūrų sistemos kritikai.

Gerai, kad kai kurie dėstytojai imasi vykdyti sociologinius tyrimus ateizmo srityje. Tačiau esminių trūkumų yra jų pravedimo metodikoje (studentų siuntimas klausyti, kokius klausimus kunigas kelia tikintiesiems išpažinčių metu, atlikti stebėjimus kaip elgiasi tikintieji bažnyčioje ir kt.), kurie reikia lauja korektyvų jau pačioje darbo pradžioje. Pastebimas taip pat tam tikras susižavėjimas pamokslų užrašymu. Ši medžiaga renkama be iš anksto nustatytos tematikos, dažnai neatsakingai apibendinama ir tuo būdu neretai yra mažai reikšminga nušviečiant atskirus klausimus.

Yra nemaža faktų, kalbančių apie nepakankamą pravedamo darbo efektyvumą. Dar yra dalis studentų ir moksleivių, kurie, turėdami iš esmės mokslinę pasaulėžiūrą, dar yra linkę daryti kai kurias principines nuolaidas religinei ideologijai. Atskirais gyvenimo momentais (laidotuvės, vestuvės) dalis studentų ir moksleivių <sup>ne</sup> sugeba susiorientuoti, kai kurie neišvertina ateistinio darbo reikšmės. Dalis studentų ir moksleivių, reikiamai nesupratę moralės ir religijos santykio esmės, turi susidaryti neteisingą požiūrį į religijos moralinį-etinį vaidmenį visuomeniniame gyvenime, nors kitais pasaulėžiūros klausimais jie yra materializmo pozicijose.

Darbe už mokymo proceso ribų daugelyje mokyklų dar neišgyventinas paviršutiniškumas, pagrindinės jėgos skiriamos kovai už pravedamų priemonių gausumą, ypač tais atvejais, kai numatomas detalesnis tikrinimas. Kai kuriose mokyklose neišgyventinas tuščio efekto vaikymasis, pagyrūniškos nuotaikos.

68

Aukščiau minėti faktai rodo, kad darbą ugdant komunistinių studentų ir moksleivių sąmoningumą, formuojant ateistinius jų įsitikinimus ateityje reikia žymiai sustiprinti.

KOMITETO PIRMININKAS

*H. Zabulis* (H. ZABULIS)